

Prof. RNDr. Jiří Cihlář, CSc.
katedra matematiky PřF UJEP
Ústí nad Labem

Posudek oponenta doktorské disertační práce

Autor: Ing. Radek Tahal

Název: Moderní metody v oblasti kvantitativního marketingového výzkumu

Předkládaná disertační práce obsahuje 164 stran textu a je věnována problematice kvantitativního marketingového výzkumu.

V prvních dvou kapitolách autor uvádí teoretická východiska své práce, formuluje její předmět a cíle a shrnuje metody, které při řešení použil. Analýza různých způsobů realizace výzkumů trhu a zhodnocení potenciálu dalšího růstu u jeho metod je rozhodně aktuální téma, jak je z dalšího textu patrné, autor mohl při jeho řešení dobře využít své dosavadní zkušenosti se zadáváním i realizací konkrétních výzkumů, zejména v oblasti technik sběru primárních dat využívajících informační a komunikační technologie. Vymezení vlastního vědeckého problému práce je vhodné a dostatečně přesné, z něj pak organicky vyplývá jednak formulace dvou hlavních cílů práce na str. 10, a dále pak pět dílčích okruhů výzkumu, které je nutno ke splnění cílů provést. Na str. 11 a 12 autor formuluje své výzkumné hypotézy. Metody zpracování práce jsou zvoleny dobře. Analýzou dostupných sekundárních informací je zkoumána struktura a vývoj investic do výzkumu trhu, je srovnávána situace v ČR a ve světě a zjišťovány parametry penetrace komunikačních technologií v populaci. Je užít i primární výzkum pro analýzu úspěšnosti dotazování v různých sociodemografických skupinách populace, v rozumné míře autor užívá metod matematické statistiky.

V třetí kapitole se autor věnuje popisu aktuálního stavu řešené problematiky. Je patrné, že má dobrý přehled o problematice marketingového výzkumu i o jeho historickém a současném vývoji. Je informován o nových poznatcích v této oblasti, v koncipování práce i v provedení svých výzkumů z nich vychází a tvůrčím způsobem je rozvíjí. Sympatický je velmi široký a všestranný pohled na problematiku, zejména upozornění na úskalí, spočívající v možném opomenutí některých nezřejmých faktorů, které pak může kvalitu závěrů výzkumů významně poškodit.

Čtvrtá kapitola se zabývá analýzou vývoje investic do výzkumu trhu v ČR a ve světě. Zajímavé jsou údaje o vývoji globálních investic (například pozice ČR ve srovnání s Evropou či Severní Amerikou) i struktura investic do kvantitativního výzkumu podle užitých metod (zpoždění nástupu modernějších metod v ČR v porovnání se světem).

Pátá kapitola obsahuje obecnou charakteristiku moderních metod kvantitativního výzkumu užívaných pro získávání primárních dat. Autor všestranně diskutuje zejména výzkum po telefonu (CATI) a výzkum po internetu (CAWI).

Vlastní autorův výzkum je prezentován v šesté kapitole. Je definován dílčí výzkumný problém – detailně popsat odlišnosti ve vzorcích chování respondentů z různých sociodemografických skupin. Specifickým autorovým cílem bylo také zjištění rozšířenosti informačních kanálů v různých skupinách populace, tedy podmínek pro efektivní nasazení obou metod pro reprezentativní výzkumy. Výsledky výzkumu jsou uváděny systematicky a přehledně, autor zkoumá jevy ve vzájemných souvislostech. Zajímavé výsledky o CATI jsou například v grafech č.24 až 26 na str. 90 až 98, cenné jsou závěry a doporučení na str. 99 až 102, oceňuji také výsledky srovnávací studie o užití panelové a nepanelové realizace výzkumu. Oddíly věnované CAWI přináší nejprve kvantitativní upřesnění očekávaných závislostí rozšíření internetu na věku či dosaženém vzdělání a jejich změn v čase (graf č.28 na str. 111) a analýzu konkrétního internetového panelu. Vlastní výzkum v oblasti CAWI dotazování je zaměřen na detailní analýzu šesti realizovaných výzkumů a přináší zobecnitelné závěry o rozsahu panelu, rychlosti návratnosti dotazníků a odlišnostem návratnosti v různých sociodemografických skupinách. Závěry z výzkumu jsou pak využity při formulování strategie při sestavování souboru oslovených respondentů na str. 128, resp. závěrečných doporučení pro realizaci Online CAWI výzkumů na str. 136.

Závěry práce přináší sedmá kapitola. Jsou zde formulována zjištění, která práce přináší, závěry k předem stanoveným hypotézám rozšířené o další specifické poznatky, přínosy práce pro vědu a praxi a nástin dalšího možného směřování výzkumů této problematiky. Autorovy závěry jsou v předcházejících kapitolách dostatečně zdůvodněny, považuji je za cenné z teoretického i praktického hlediska. Stanovené cíle práce byly bezesporu splněny, v práci jsem nenalezl žádné věcné chyby. Obsahově je disertační práce velmi bohatá, proto oceňuji i končízní zpracování této kapitoly.

U obhajoby by bylo užitečné, kdyby autor mohl porovnat alespoň některé své závěry se zjištěními jiných výzkumů této problematiky.

Závěrem shrnuji, že podle mého názoru předložená autorova práce splňuje všechny podmínky kladené na doktorskou disertační práci, autor doložil svůj přehled v oboru a hluboké znalosti a jsou zde obsaženy nové původní výsledky. Autor prokázal schopnost samostatné vědecké práce. Navrhuji, aby po úspěšné obhajobě byla Ing. Radku Tahalovi udělena vědecká hodnost doktor v oboru podniková ekonomika a management.

Prof. RNDr. Jiří Cihlár, CSc.

V Ústí nad Labem 30. dubna 2010